

Упражнения: Прости проверки

Задачи за упражнение в клас и за домашно към курса „[Основи на програмирането](#)“ @ СофтУни.

1. Проверка за отлична оценка

Първата задача от тази тема е да се напише **конзолна програма**, която **чете оценка** (десетично число), въведена от потребителя, и отпечатва **“Excellent!”**, ако оценката е **5.50** или по-висока.

Примерен вход и изход:

вход	изход	вход	изход	вход	изход	вход	изход
6	Excellent!	5	(няма изход)	5.50	Excellent!	5.49	(няма изход)

Тествайте решението си в **judge системата**: <https://judge.softuni.bg/Contests/Practice/Index/152#0>. Сменете стратегията на judge с "JavaScript code(NodeJS)". Трябва да получите 100 точки (напълно коректно решение):

2. Отлична оценка или не

Следващата задача от тази тема е да се напише **конзолна програма**, която **чете оценка** (десетично число), въведена от потребителя, и отпечатва **“Excellent!”**, ако оценката е **5.50** или по-висока, или **“Not excellent.”** в противен случай.

Примерен вход и изход:

вход	изход	вход	изход	вход	изход	вход	изход
6	Excellent!	5	Not excellent.	5.50	Excellent!	5.49	Not excellent.

Тествайте в **judge системата**: <https://judge.softuni.bg/Contests/Practice/Index/152#1>.

3. Четно или нечетно

Да се напише програма, която **чете цяло число**, въведено от потребителя, и печата дали е **четно** или **нечетно**.

Примерен вход и изход:

вход	изход	вход	изход	вход	изход	вход	изход
2	even	3	odd	25	odd	1024	even

Тествайте в **judge системата**: <https://judge.softuni.bg/Contests/Practice/Index/152#2>.

4. Намиране на по-голямото число

Да се напише програма, която **чете две цели числа**, въведени от потребителя, и отпечатва по-голямото от двете.

Примерен вход и изход:

вход	изход	вход	изход	вход	изход	вход	изход
5 3	5	3 5	5	10 10	10	-5 5	5

Тествайте решението си в **judge системата**: <https://judge.softuni.bg/Contests/Practice/Index/152#3>.

5. Изписване на число до 10 с думи

Да се напише програма, която чете **цяло число** в диапазона [0...10], въведено от потребителя, и го **изписва с думи** на английски език. Ако числото е извън диапазона, изписва "number too big".

Примерен вход и изход:

вход	изход
5	five

вход	изход
1	one

вход	изход
9	nine

вход	изход
10	number too big

Тествайте решението си в **judge системата**: <https://judge.softuni.bg/Contests/Practice/Index/152#4>.

6. Бонус точки

Дадено е **цяло число** – брой точки. Върху него се начисляват **бонус точки** по правилата, описани по-долу. Да се напише програма, която пресмята **бонус точките** за това число и **общия брой точки** с бонусите.

- Ако числото е **до 100** включително, бонус точките са 5.
- Ако числото е **по-голямо от 100**, бонус точките са **20%** от числото.
- Ако числото е **по-голямо от 1000**, бонус точките са **10%** от числото.
- Допълнителни бонус точки (начисляват се отделно от предходните):
  - За **четно** число 🏆 + 1 т.
  - За число, което **завършва на 5** 🏆 + 2 т.

Примерен вход и изход:

вход	изход
20	6 26

вход	изход
175	37 212

вход	изход
2703	270.3 2973.3

вход	изход
15875	1589.5 17464.5

Тествайте решението си в **judge системата**: <https://judge.softuni.bg/Contests/Practice/Index/152#5>.

7. Сумиране на секунди

Трима спортни състезатели финишират за някакъв **брой секунди** (между 1 и 50). Да се напише програма, която чете времената на състезателите, въведени от потребителя, и пресмята **сумарното им време** във формат "**минути:секунди**". Секундите да се изведат с **водеща нула** (2 🏆 "02", 7 🏆 "07", 35 🏆 "35").

Примерен вход и изход:

вход	изход
35 45 44	2:04

вход	изход
22 7 34	1:03

вход	изход
50 50 49	2:29

вход	изход
14 12 10	0:36

Тествайте решението си в **judge системата**: <https://judge.softuni.bg/Contests/Practice/Index/152#6>.

8. Конвертор за мерни единици

Да се напише програма, която **преобразува** разстояние между следните 8 мерни единици: **m, mm, cm, mi, in, km, ft, yd**. Използвайте съответствията от таблицата по-долу:

входна единица	изходна единица
1 meter (m)	1000 millimeters (mm)
1 meter (m)	100 centimeters (cm)
1 meter (m)	0.000621371192 miles (mi)
1 meter (m)	39.3700787 inches (in)
1 meter (m)	0.001 kilometers (km)
1 meter (m)	3.2808399 feet (ft)
1 meter (m)	1.0936133 yards (yd)

Входните данни се състоят от три аргумента(реда), въведени от потребителя:

- Първи аргумент: число за преобразуване
- Втори аргумент: входна мерна единица
- Трети аргумент: изходна мерна единица (за резултата)

Резултатът да се форматира до осмия знак след десетичната запетая.

Примерен вход и изход:

вход	изход	вход	изход	вход	изход
12 km ft	39370.07886932441 ft	150 mi in	9503999.993935991 in	450 yd km	0.4114799993745505 km

Тествайте решението си в judge системата: <https://judge.softuni.bg/Contests/Practice/Index/152#7>.

9. Познай паролата

Да се напише програма, която **чете парола** (един ред с произволен текст), въведена от потребителя, и проверява дали въведеното **съвпада** с фразата **"s3cr3t!P@ssw0rd"**. При съвпадение да се изведе **"Welcome"**. При несъвпадение да се изведе **"Wrong password!"**.

Примерен вход и изход:

вход	изход	вход	изход	вход	изход
qwerty	Wrong password!	s3cr3t! P@ssw0rd	Welcom e	s3cr3t!p@ss	Wrong password!

Тествайте решението си в judge системата: <https://judge.softuni.bg/Contests/Practice/Index/152#8>.

10. Число от 100 до 200

Да се напише програма, в която потребителят **въвежда цяло число** като аргумент и проверява дали е **под 100, между 100 и 200** или **над 200**. Да се отпечатаат съответно съобщения като в примерите по-долу:

Примерен вход и изход:

вход	изход
95	Less than 100

вход	изход
120	Between 100 and 200

вход	изход
210	Greater than 200

Тествайте решението си в judge системата: <https://judge.softuni.bg/Contests/Practice/Index/152#9>.

11. Еднакви думи

Да се напише програма, в която потребителят **въвежда две думи** като аргументи и проверява дали са еднакви. Да не се прави разлика между главни и малки думи. Да се изведе **“yes”** или **“no”**.

Примерен вход и изход:

вход	изход
Hello Hello	yes

вход	изход
SoftUni softuni	yes

вход	изход
Soft Uni	no

вход	изход
beer vodka	no

вход	изход
HeLlO hELLo	yes

Тествайте решението си в judge системата: <https://judge.softuni.bg/Contests/Practice/Index/152#10>.

12. Информация за скоростта

Да се напише програма, в която потребителят **въвежда скорост** (десетично число) като аргумент и отпечатва **информация за скоростта**. При скорост **до 10** (включително) отпечатайте **“slow”**. При скорост **над 10 и до 50** отпечатайте **“average”**. При скорост **над 50 и до 150** отпечатайте **“fast”**. При скорост **над 150 и до 1000** отпечатайте **“ultra fast”**. При по-висока скорост отпечатайте **“extremely fast”**.

Примерен вход и изход:

вход	изход
8	slow

вход	изход
49.5	average

вход	изход
126	fast

вход	изход
160	ultra fast

вход	изход
3500	extremely fast

Тествайте решението си в judge системата: <https://judge.softuni.bg/Contests/Practice/Index/152#11>.

13. Лица на фигури

Да се напише програма, в която потребителят **въвежда вида и размерите на геометрична фигура** като аргументи и пресмята лицето ѝ. Фигурите са четири вида: квадрат (**square**), правоъгълник (**rectangle**), кръг (**circle**) и триъгълник (**triangle**). Първият аргумент на функцията представлява вида на фигурата (**square, rectangle, circle** или **triangle**). Ако фигурата е **квадрат**, следващият аргумент е едно число – дължина на страната му. Ако фигурата е **правоъгълник**, следващите два аргумента са две числа – дължините на страните му. Ако фигурата е **кръг**, следващият аргумент е едно число – радиусът на кръга. Ако фигурата е **триъгълник**, следващите два аргумента са две числа – дължината на страната му и дължината на височината към нея. Резултатът да се закръгли до **3 цифри след десетичната точка**.

Примерен вход и изход:

вход	изход
square 5	25

вход	изход
rectangle 7 2.5	17.5

вход	изход
circle 6	113.097

вход	изход
triangle 4.5 20	45

14. Време + 15 минути

Да се напише програма, която **чете час и минути** от 24-часово денонощие, въведени от потребителя, и изчислява колко ще е **часът след 15 минути**. Резултатът да се отпечата във формат **hh:mm**. Часовете винаги са между 0 и 23, а минутите винаги са между 0 и 59. Часовете се изписват с една или две цифри. Минутите се изписват винаги с по две цифри, с **водеща нула** когато е необходимо.

Примерен вход и изход:

вход	изход	вход	изход	вход	изход	вход	изход	вход	изход
1 46	2:01	0 01	0:16	23 59	0:14	11 08	11:23	12 49	13:04

Тествайте решението си в judge системата: <https://judge.softuni.bg/Contests/Practice/Index/152#13>.

15. Еднакви 3 числа

Да се въведат 3 числа и да се отпечата дали са еднакви (yes / no).

Примерен вход и изход:

вход	изход	вход	изход	вход	изход
[1,1,2]	no	[1,1,1]	yes	[1,33,2]	no

Тествайте решението си в judge системата: <https://judge.softuni.bg/Contests/Practice/Index/152#14>.

16. *Изписване на число до 100 с думи

Да се напише програма, която превръща число [0...100] в текст: 25 ➡ "twenty five"

При невалиден вход изходът от програмата трябва да е "invalid number".

Примерен вход и изход:

вход	изход	вход	изход	вход	изход
11	eleven	99	ninety nine	-23	invalid number

Тествайте решението си в Judge системата: <https://judge.softuni.bg/Contests/Practice/Index/152#15>.

Изпитни задачи от минали издания на курса

17. *Цена за транспорт

Втора задача от междинния изпит на 6 март 2016. Тествайте решението си [тук](#).

Студент трябва да пропътува **n** километра. Той има избор измежду **три вида транспорт**:

- **Такси**. Начална такса: **0.70** лв. Дневна тарифа: **0.79** лв. / км. Нощна тарифа: **0.90** лв. / км.
- **Автобус**. Дневна / нощна тарифа: **0.09** лв. / км. Може да се използва за разстояния минимум **20** км.
- **Влак**. Дневна / нощна тарифа: **0.06** лв. / км. Може да се използва за разстояния минимум **100** км.

Напишете програма, която чете броя километри **n** и период от деня (ден или нощ), въведени от потребителя, и изчислява **цената на най-евтиния транспорт**.

Вход

Програмата чете **два реда(аргумента)**:

- Първият ред(аргумент) съдържа числото **n** – брой километри – цяло число в интервала [1...5000].
- Вторият ред(аргумент) съдържа дума **"day"** или **"night"** – пътуване през деня или през нощта.

Изход

Да се отпечата на конзолата **най-ниската цена** за посочения брой километри. Резултатът **да се форматира до втория знак след десетичната запетая**.

Примерен вход и изход:

Вход	Изход	Обяснения
5 day	4.65	Разстоянието е под 20 км ☑ може да се ползва само такси . Началната такса е 0.70 лв. Понеже е през деня, тарифата е 0.79 лв. / км. С такси цената е: $0.70 + 5 * 0.79 = 4.65$ лв.
7 night	7.00	Разстоянието е под 20 км ☑ може да се ползва само такси . Началната такса е 0.70 лв. Понеже е през нощта, тарифата е 0.90 лв. / км. С такси цената е: $0.70 + 7 * 0.90 = 7.00$ лв.
25 day	2.25	Разстоянието е над 20 км ☑ може да се ползва автобус , но не може да се ползва влак. Автобусът е най-евтиния възможен вариант. С автобус цената е: $25 * 0.09 = 2.25$ лв.
180 night	10.80	Разстоянието е над 100 км ☑ може да се ползва влак . Влакът е най-евтиният възможен вариант за пътуване. С влак цената е: $180 * 0.06 = 10.80$ лв.

18. *Тръби в басейн

Втора задача от изпита на 26 март 2016. Тествайте решението си [тук](#).

Басейн с **обем V** има **две тръби**, от които се пълни. **Всяка тръба има определен дебит** (литрите вода минаващи през една тръба за един час). Работникът **пуска тръбите едновременно** и излиза за **N** часа. Напишете програма, която изкарва състоянието на басейна, **в момента, когато работникът се върне**.

Вход

От конзолата се четат **четири реда(аргументи)**, въведени от потребителя:

- Първият ред(аргумент) съдържа числото **V** – **Обем на басейна в литри** – цяло число в интервала [1...10000].
- Вторият ред(аргумент) съдържа числото **P1** – **дебит на първата тръба за час** – цяло число в интервала [1...5000].
- Третият ред(аргумент) съдържа числото **P2** – **дебит на втората тръба за час** – цяло число в интервала [1...5000].
- Четвъртият ред(аргумент) съдържа числото **H** – **часовете които работникът отсъства** – число с плаваща запетая в интервала [1.0...24.00]

Изход

Да се отпечата на конзолата **едно от двете възможни състояния**:

- До колко се е запълнил басейна и коя тръба с колко процента е допринесла. Всички проценти се свеждат до цяло число (без закръгляне).
  - **"The pool is [x]% full. Pipe 1: [y]%. Pipe 2: [z]%. "**
- Ако басейнът се е препълнил – с колко литра е прелял за даденото време, число с плаваща запетая, форматирано до първия знак след десетичната запетая.
  - **"For [x] hours the pool overflows with [y] liters."**

* **Имайте предвид**, че поради свеждането до цяло число се губят данни и нормално **сборът на процентите** да е **99%**, а не **100%**.

Примерен вход и изход:

Вход	Изход	Обяснения
100 0 100 120 3	The pool is 66% full. Pipe 1: 45%. Pipe 2: 54%.	За 3 часа: Първата тръба е напълнила – 300 л. Втората тръба е напълнила – 360 л. Общо – 660 л. < 1000 л. => 66% са запълнени Първата тръба е допринесла с 45% (300 от 660 л.). Втората тръба е допринесла с 54% (360 от 660 л.).
100 100 100 2.5	For 2.5 hours the pool overflows with 400.0 liters.	За 2.5 часа: Първата тръба е напълнила – 250 л. Втората тръба е напълнила – 250 л. Общо – 500 л. > 100 л. => 400 л. са преляли.

19. *Поспаливата котка Том

Втора задача от изпита на 24 април 2016. Тествайте решението си [тук](#).

Котката Том обича по цял ден да спи, за негово съжаление стопанинът му си играе с него винаги когато има свободно време. За да се наспи добре, **нормата за игра** на Том е **30 000 минути в година**. Времето за игра на Том **зависи от почивните дни на стопанина му**:

- Когато е на **работа**, стопанинът му си играе с него **по 63 минути на ден**.
- Когато **почива**, стопанинът му си играе с него **по 127 минути на ден**.

Напишете програма, която чете **броя почивни дни**, въведени от потребителя, и отпечатва дали **Том може да се наспи добре** и колко е **разликата от нормата** за текущата година, като приемем че **годината има 365 дни**.

Пример: 20 почивни дни -> работните дни са 345 ($365 - 20 = 245$). Реалното време за игра е 24 275 минути ($345 * 63 + 20 * 127$). Разликата от нормата е 5 725 минути ($30\,000 - 24\,275 = 5\,725$) или 95 часа и 25 минути.

Вход

Входът се състои от **едно число** – **броят почивни дни** – **цяло число** в интервала **[0...365]**

Изход

На конзолата трябва да се отпечатат **два реда**.

- Ако времето за игра на Том **е над нормата** за текущата година:
  - На **първия ред** отпечатайте: **“Tom will run away”**
  - На **втория ред** отпечатайте разликата от нормата във формат:

“{N} hours and {M} minutes more for play”

- Ако времето за игра на Том **е под нормата** за текущата година:
  - На **първия ред** отпечатайте: **“Tom sleeps well”**
  - На **втория ред** отпечатайте разликата от нормата във формат:

“{N} hours and {M} minutes less for play”

Примерен вход и изход:

вход	изход	коментари
20	Tom sleeps well 95 hours and 25 minutes less for play	Почивни дни: $20 * 127 = 2\,540$ минути игра Работни дни: $365 - 20 = 345 * 63 = 21\,735$ минути игра $30\,000 > 24\,274 \Rightarrow$ остават 5725 мин = 95 часа и 25 мин
113	Tom will run away 3 hours and 47 minutes more for play	Почивни дни: $113 * 127 = 14\,351$ минути Работни дни: $365 - 113 = 252 * 63 = 15\,876$ минути $30\,000 < 30\,227 \Rightarrow 227$ мин повече = 3 часа и 47 мин

20. *Реколта

Втора задача от изпита на 17 юли 2016. Тествайте решението си [тук](#).

От лозе с площ X квадратни метри се заделя 40% от реколтата за производство на вино. От 1 кв.м лозе се изкарват Y килограма грозде. За 1 литър вино са нужни 2,5 кг. грозде. Желаното количество вино за продан е Z литра.

Напишете програма, която пресмята колко вино може да се произведе и дали това количество е достатъчно. Ако е достатъчно, остатъкът се разделя по равно между работниците на лозето.

Вход

Входът се състои от точно 4 реда(аргумента), въведени от потребителя:

- 1ви ред(аргумент): X кв.м е лозето – цяло число в интервала $[10 \dots 5000]$;
- 2ри ред(аргумент): Y грозде за един кв.м – реално число в интервала $[0.00 \dots 10.00]$;
- 3ти ред(аргумент): Z нужни литри вино – цяло число в интервала $[10 \dots 600]$;
- 4ти ред(аргумент): брой работници – цяло число в интервала $[1 \dots 20]$;

Изход

На конзолата трябва да се отпечата следното:

- Ако произведеното вино е по-малко от нужното:
  - о **"It will be a tough winter! More {недостигащо вино} liters wine needed."**
    - Резултатът трябва да е закръглен към по-ниско цяло число
- Ако произведеното вино е повече от нужното:
  - о **"Good harvest this year! Total wine: {общо вино} liters."**
    - Резултатът трябва да е закръглен към по-ниско цяло число
  - о **"{Оставащо вино} liters left -> {вино за 1 работник} liters per person."**
    - И двата резултата трябва да са закръглени към по-високото цяло число

Примерен вход и изход:

вход	изход	коментари
650 2 175 3	Good harvest this year! Total wine: 208 liters. 33 liters left -> 11 liters per person.	Общо грозде: $650 * 2 = 1\ 300$ Вино = $40\% * 1\ 300 / 2,5 = 208$ $208 > 175$ $208 - 175 = 33$ л остават -> 11 л на човек
102 0 1.5 425 4	It will be a tough winter! More 180 liters wine needed.	Общо грозде: $1\ 020 * 1.5 = 1\ 530$ Вино = $40\% * 1\ 530 / 2,5 = 244.80$ $244.80 < 425$ $425 - 244.8 = 180.2$ -> 180 л не достигат